

_____ dnia 13 marca 2013 r.

OSD 1/13

POSTANOWIENIE
Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
Okręgowej Izby Radców Prawnych _____

z dnia 13.03.2013 r.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych _____ w składzie :

Przewodniczący: r. pr. Hubert Schwarz
Sędziowie: r.pr. Zdzisława Godlewska
r.pr. Rafał Kania

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2013 r. na rozprawie sprawy przeciwko r.pr. _____ obwinionemu o to, że poprzez wniesieniu powództwa w dniu 23.08.2010 r. przeciwko członkowi własnej rodziny- _____ z przekroczeniem dbałości o godność zawodu w warunkach konfliktu interesów, czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6.07.1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 1 i 2, art. 22 ust. 1 a i c Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

postanawia:

1. umorzyć postępowanie na podstawie art. 17 par.1 pkt.2 kpk w zw. z art. 74 [1] ustawy o radcach prawnych;
2. kosztami postępowania obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych _____

Z. Godlewska

H. Schwarz

R. Kania

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 11 II 2012 r. [redacted] zawiadomił Okręgową Izbę Radców Prawnych [redacted] o rażącym naruszeniu przez r.pr. [redacted] zasad etyki, polegających na żądaniu zapłaty za udzieloną pomoc prawną, niezwróceniu oryginałów dokumentów zgromadzonych w prowadzonej przez r.pr. [redacted] sprawie oraz używaniu obelżywych słów względem [redacted]

Postanowieniem z dnia 30 IV 2012 r. Rzecznik Dyscyplinarny OIRP [redacted] wszczęła dochodzenie o przewinienie określone w art. 64 ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego, postanowieniem z dnia 21 XI 2012 r. Rzecznik Dyscyplinarny OIRP [redacted] przedstawiła r.pr. [redacted] zarzut podjęcia czynności zawodowych przeciwko członkowi własnej rodziny, z przekroczeniem dbałości o godność zawodu w warunkach konfliktu interesów.

Obwiniony złożył w postępowaniu przygotowawczym wyjaśnienia jedynie pisemnie, m.in. potwierdzając wniesienie powództwa przeciwko [redacted] o zapłatę kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 528 zł za reprezentację, a jednocześnie zaprzeczając, by kwota ta została przez [redacted] kiedykolwiek zapłacona. [redacted] odniósł się również do zarzutu prowadzenia sprawy przeciwko członkowi rodziny, przedstawiając na tę okoliczność wykładnię art. 22 ust. 1 a i c Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wedle której wytoczenie powództwa nie naruszyło ani ustawy, ani KERP, zaś – zdaniem obwinionego – inna wykładnia przywołanego art. KERP byłaby niezgodna z konstytucyjnym prawem do sądu, przynależnym każdemu.

Wobec zebranego w toku postępowania przygotowawczego materiału dowodowego oraz poczynionych ustaleń, Rzecznik Dyscyplinarny OIRP [redacted] wniosła w dniu 3 I 2013 r. o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko r.pr. [redacted]

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Radca prawny [redacted] przyjął pełnomocnictwo [redacted] do zastępstwa w sprawie przeciwko pracodawcy [redacted] z siedzibą [redacted] na etapie II instancji, przed Sądem Okręgowym [redacted] Wydziałem [redacted] prowadzonej pod sygn. akt: [redacted]. Z tytułu zastępstwa procesowego, Sąd Okręgowy [redacted] zasądził na rzecz [redacted] kwotę 450 zł, a nadto kwotę 78 zł tytułem kosztów postępowania klauzulowego.

dowód: pełnomocnictwo (bez daty, k. 4)
 wyrok SO [redacted] z dnia 16 X 2008 r. (k. 7-7v)
 postanowienie SO [redacted] z dnia 17 XI 2008 r. (k. 9)

[redacted] wzywał kilkakrotnie [redacted] do uiszczenia na jego rzecz kwoty 528 zł, tytułem wynagrodzenia za zastępstwo procesowe.

dowód: pismo z dn. 23 IV 2010 r. (k. 12)

wezwanie przedsądowe z dnia 18 VI 2010 r. (k. 13)

Wobec braku wpłaty, r.pr. [REDAKTED] wytoczył w dniu 20 X 2010 r. przeciwko [REDAKTED] powództwo o zapłatę kwoty 528 zł, pierwotnie uwzględnione przez Sąd Rejonowy [REDAKTED] [REDAKTED] nakazem tegoż Sądu z dnia 15 XI 2010 r., jednakże następnie – wskutek uwzględnienia zarzutów złożonych przez [REDAKTED] w sprzeciwie do nakazu zapłaty – powództwo to Sąd oddalił wyrokiem z dn. 9 VIII 2011 r.

dowód: pozew w postępowaniu uproszczonym z dnia 18 X 2010 r. (k. 14-16v), nakaz zapłaty z dnia 15 XI 2010 r. (k. 17), sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 30 XII 2011 r. (k. 18-19v), wyrok z dnia 9 VIII 2011 r. (k. 30) z uzasadnieniem (k. 73-74).

Obwiniony otrzymał od [REDAKTED] kwotę 530 zł (bezsporne), tytułem zwrotu kosztów dojazdu na rozprawę.

Sąd zważył, co następuje:

Obwinionemu został postawiony zarzut pozwania członka rodziny z przekroczeniem dbałości o godność zawodu, w warunkach konfliktu interesów. Dlatego też rolą Sądu było ustalenie, czy w zaistniałym stanie faktycznym podjęcie czynności procesowych przez obwinionego było uprawnione na gruncie ustawy o radcach prawnych oraz KERP.

Stosownie do art. 22 ust. 1 KERP, radca prawny nie może prowadzić sprawy ani udzielić w jakiegokolwiek formie pomocy prawnej, jeżeli:

a) udzielił wcześniej stronie przeciwnej pomocy prawnej w tej sprawie, albo w sprawie z nią związanej,

(...)

c) jest osobiście lub materialnie zainteresowany w wyniku sprawy, chyba że:

- jest w sprawie stroną,
- sprawa dotyczy członka jego rodziny lub osoby mu bliskiej,
- roszczenie jest wspólne dla niego i jego klienta.

Wytoczenie powództwa przeciwko swojemu klientowi oznacza niewątpliwie, że radca prawny jest i osobiście, i materialnie zainteresowany w wyniku sprawy. Jednakże sam KERP dopuszcza w art. 22 ust. 1 lit. c wytaczanie takich powództw m.in. w sytuacji, gdy radca prawny jest w danej sprawie stroną. Uznać zatem należało, że czyn obwinionego nie mógł stanowić deliktu opisanego w art. 22 ust. 1 lit. c KERP. W przypadku deliktu określonego w art. 22 ust. 1 lit. a KERP, wykładnia tego przepisu (w kontekście opisanego wyżej stanu faktycznego) może jednak nie być równie oczywista. Na hipotezę tej normy składają się następujące warunki:

- udzielenie wcześniej stronie przeciwnej pomocy prawnej w tej sprawie, albo
- udzielenie wcześniej stronie przeciwnej pomocy prawnej w sprawie z daną sprawą związanej.

Alternatywa rozłączna „albo” wskazuje przy tym, że wystarczy spełnienie jednego z ww. warunków, by uznać, że radca prawny nie jest uprawniony do prowadzenia sprawy.

W ocenie Sądu, warunek „udzielenia wcześniej stronie przeciwnej pomocy prawnej w sprawie z daną sprawą związanej” należy wyklądać w sposób w pełni oddający zasady ogólne KERP, a także obowiązek ochrony interesu klienta (art. 2 ustawy o radcach prawnych). Granice tego obowiązku są niezwykle rozległe i w niektórych sytuacjach radca prawny obowiązany będzie przedłożyć interes klienta nad własny (np. w przypadku, gdy od konkurenta swego klienta otrzyma lepszą ofertę współpracy w zamian za działanie wbrew interesowi swego klienta). Nie wydaje się jednak, by zestawienie przepisów art. 2 ustawy o radcach prawnych i art. 22 ust. 1 lit. a KERP nakazywało radcy prawnemu tak daleko idącą ochronę interesów klienta, że pozbawiałoby radcę prawnego możliwości żądania sądowej ochrony przysługujących mu roszczeń względem swego klienta. Bez znaczenia w świetle przywołanych wyżej przepisów pozostają relacje osobiste pomiędzy radcą prawnym a mocodawcą. Sąd nie podziela stanowiska, wedle którego należy oczekiwać, by świadczenie pomocy prawnej w ramach stosunków rodzinnych odbywało się bezpłatnie, z pozbawieniem radcy prawnego wynagrodzenia, co w pewnym zakresie sugerował w uzasadnieniu do wyroku Sąd Rejonowy [REDAKTED]. Pogląd taki mógłby prowadzić do deprecjonowania wartości pracy wykonywanej przez pełnomocnika procesowego, na którą składają się nie tylko czynności podejmowane na rozprawach sądowych, lecz również czas potrzebny na przygotowanie się do tych rozpraw, sporządzanie pism procesowych, a przede wszystkim – zaznajomienie się ze stanem faktycznym i prawnym sprawy, poglądami doktryny i orzecznictwa, czy wreszcie czas potrzebny na opracowanie koncepcji prowadzenia sprawy (w przypadku, gdy możliwych jest kilka opcji). To, że efekt wykonanej pracy nie zawsze przyjmuje postać materialną (np. pisma procesowego), nie oznacza, że pracy nie wykonano. Dostrzegł to również ustawodawca, który w art. 735 § 1 KC (stosowanym w zw. z art. 750 KC) zastrzegł, że „jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie”. Minimalne stawki wynagrodzeń są również przedmiotem normowania w przepisach prawnych rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 IX 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1349 – ze zm.).

Badając stan faktyczny Sąd analizował również, czy obwiniony nie dopuścił się naruszenia innych obowiązków w trakcie wszczętego postępowania przed Sądem Rejonowym [REDAKTED] w szczególności czy wytoczenie powództwa nie odbyło się z pogwałceniem obowiązku dbałości o godność nie tylko w życiu zawodowym, lecz także i w działalności publicznej oraz w życiu prywatnym. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił jednak na stwierdzenie, by do takich naruszeń bez wątpienia doszło. Słuchanie w trakcie rozprawy [REDAKTED] jak i [REDAKTED] ujawniło jedynie daleko zaawansowany konflikt pomiędzy stronami, którego przedmiotem były sprawy spadkowe po matce J. [REDAKTED] będącej dla obwinionego teściową. [REDAKTED] nie był jednak w stanie wskazać, na czym zarzucana obwinionemu niegodziwość miałaby polegać, za wyjątkiem uznania, że przyjęcie i prowadzenie sprawy przez obwinionego winno odbyć się bezpłatnie. Ta jednak okoliczność – tj. badanie zasadności żądania przez obwinionego zapłaty wynagrodzenia – nie stanowiła przedmiotu rozpoznania w niniejszej sprawie.

Strony zgodnie zeznawały, że kwestie finansowe prowadzenia sprawy zostały uzgodnione podczas wizyty [REDAKTED] i jego żony u obwinionego, tj. z chwilą zlecenia prowadzenia sprawy. Jedyna różnica wypływająca z analizy przesłuchań [REDAKTED] dotyczy tego, czy sprawa miała być prowadzona za wynagrodzeniem, czy też nieodpłatnie.

Z tych względów Sąd doszedł do przekonania, że wytoczenie powództwa przeciwko [REDACTED] nie stanowiło deliktu etycznego, co zmusiło Sąd do umorzenia postępowania.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął po myśli art. 70⁶ ust. 2 zdanie 2 ustawy o radcach prawnych.

Umorzenie postępowania nie zamyka drogi do zbadania, czy treść wystąpień pozaprocesowych, składanych również w niniejszym postępowaniu, mieści się w dozwolonych radcy prawnemu granicach, co jednak nie było przedmiotem niniejszego postępowania.

Niniejsze postanowienie nie jest prawomocne, bowiem Stronom i Ministrowi Sprawiedliwości przysługuje prawo jego zaskarżenia do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [REDACTED] w terminie 14 dni od daty otrzymania postanowienia wraz z uzasadnieniem.

Ryszard
Kuczyński

M. G. Olszewski

K. B. K. K.